

SPINDULIAI

II METAI RELIGINĖS KULTŪROS IR VISUOMENINIS LAIKRAŠTIS 1947. IV. 30. Nr. 4-5 (10)

MARIJA MŪSU MOTINA

"Stai tavo Motina" buvo paskutinis Viešpaties Jėzaus testamentas šv. Jonui, o per jį ir visiems žmonėms. Kad Marija yra mūsų motina, mes tai žinome ir tikime. Kad ji mumis motiniškai rūpinasi, visi tai nekarta patyrėme. Bet gal nekuomet nėsame pagalvoje, kad Ji gyvena tarp mūsų išstremtuju Ievos vaiku.

Tiesa, jos buvimas tarp mūsų nėra kaip Kristaus Šven. Sakramente, kur Jis yra su savo švenč. kūnu ir krauju, dievyste ir žmogyste, lygiai toks koks Jis prieš pora tūkstančių metų gyveno matomas tarp žmonių. Marija ne taip. Ji negali būti visur kartu, danguje ir žemėje, kaip Jos dieviškasis Sūnus. Mes žinome: Ji yra su kūnu paimta i dangiu. Bet Ji tebėra tarp mūsų savo rūpesčiu mumis, savo užtarimu ir maldomis, Dievo malonėmis, kurias, iš Jo mums išprašydama, gausiai lieja ant žemės.

Kad ir visur Ji girdi malda, kad ir visur Ji tiesia pagalbos ranka, ypatingai Ji mėgsta išklausti prašymus tam tikrose Jos garbei pašvestose vietose.

Marijos stebuklingos vietos, kuriose Ji patiri "dujondra": su mumis, tos vietos yra lyg laiptai tarp dangaus ir žemės, kuriais Dangiškoji Motinėlė atelna i šia ašaru pakalme apilankyti savo vaiku. Jos aiškiausiai liudija, kad Marija gyvena tarp mūsų.

Senajame Istatyme buvo pasaulio viena vieta, kur Dievo Didybė ypatingu būdu gyveno — tai Jeruzalės šventykla, izraelitu pasididžiavimas. Tuo būdu jie galėjo teisingai sakyti: Dievas gyvena tarp mūsų. Ar ne ta pati galime sakyti mūsų krikščionybės lai-

kais apie Marija, matydami tiek Jos mėgiamu' vietu žemėje?

Tikrai, kai pasižiūrime i katalikiškąsias pasaulio dalis, kiek ten Marijos šventovių, šventikloniu vietu, stebuklingu paveikslu! Kiekviena iš tu vietu

liudija, kad čia Mūsų Dangiškiosios Motinėlės net stebuklo išreikalauja iš savo Dieviško Sūnaus, kad tik mums žmoneliams galėtų padėti, mūsų sielai ar kūniui.

Tokių stebuklingu Marijos šventoviu

Motinu, Motina!

tiek daug, kad gal kiekvienas kraštas gali didžiulis savaja. Pajmimo kaip pavyzdį ir mūsų Tėvyne Lietuva: mažutis kraštas, o net trys didesnės Marijos stebuklingos vietos: Vilniuje, Siluvoje ir Zemačiu Kalvarijoje, nekaltant jau apie mažesnes. O kad ir tos "mažesnės", ar mažiau yra išlejusios malonių ju maldaujantiems? Kaip išgarsina mūsų tautos dainius Maironis Krekenavos stebuklinga paveikla, nors daugeliu mūsų gal nē negirdėtas. O jis neperdeda. Tos "mažiau stebuklingos" vietos gal tik šiaip dėl kokių priežasčių ne taip žinomos ir lankomos, ju malonės gal nebuvo mums tokie aiškūs stebuklai. Juk ir Lietuđe kiek žmonių kasmet atgauna sielos sveikata ar gyvybe, kiek maldininku grįžta patiprinti, paguosti, kiek svyruojančių ir ieškančių sustiprinti ir apšviesti, atrade tikra tikėjimo, kiek nusidėjėliu ir paklydėliu atsiverte — vienas Dievas težino, ir nieks tuo nesistebi ir niekas to neskelbia. Tai pasilieka dažniausiai nežinioje, nors tie dvasinai stebuklai dažnai tikrai daug didesni esti, kaip mums apčiuopiamieji medžiaginiai. O vis tik dėl tu paskutiniu Tėvurės išgarsėjo.

Jei Marijos šventovėse neieškosime keistenybiu savo smalsumui patenkinti, bet žvelgsime gyvomis tikėjimo akimis, kiekviena Marijos šventovė ar ji didelė, ar maža, bus mums gausingu malonių šaltinis ir ypatingas patvirtinimas, kad Marija tikrai gyvena tarp mūsų.

Kun. Pranas Liūma, S. J.

J. Putinas.

MANO MOTINAI

Dar ir dabar, rodosi tebebata, kaip mano motina klupo prie kryželio pastatyto ant lango ir meldžiasi. Karts nuo karto ji pakėlusį prisispaudžia prie lūpu taip, jog jos lūpos isisiurbia i kankinio žaizda ir vėliau pamatai, kai pasipila ašaru lietus, lyg norėdamas nuplauti iš žaizdos trykstanti krauju, savo lūpas ji atitraukia tik tuomet, kai nuo ilgo kukčiojimo uždusta ir apalsta.

Tai buvo tuojau po pereito Pasaulinio Karo, kai negrižo jos sūnus.

Keliantis Lietuvai iš karo griuvėsiu, rinkosi jos sūnus iš visu pasaulio kampu ir užkampiu: iš fronto, nelaisvės, Sibiro, Amerikos ir kitu pasviečiu, bet mano motina nesulaukė sūnaus pargrįstančio iš karo. Ji bėgiojo po kaimus ir visas artimiausias parapijas, klausinėdama, ar kuris iš sugrįžusiųjų nematė jos mylimo sūnaus? Nieks!

Nieko nesužinojusi laužė rankas, rovē sau plaukus, išlejo upelius ašaru. Per keleta metu ji kėlė ar gulė, dirbo

ar meldėsi, vis verkė. Dažnai nakti pabudusi melsdavosi ir verkdamo. Raudodama išmetinėjo, kodėl ji gydė, kai turėjo pritraukta ranka.

"Ar tam aš praleidau nemigos naktis", sakydavo ji sielvarto balsu, "kad išauginus sveika paimtu koks atėjūnas valdovas. Ne! Nutraukdama nuo savo lūpu maista, auginau, tikėdamosi senatvėj turėti prie ko priglausti žila galva!

Valdovai neklausia, kam motina augina. Jiems prireikė padidinti imperija, apiplėšti kaiminines žemes, kad žmonių pralietu krauju irasyti savo varda istorijon, pasistatyti ant žmonių kaukuoliu paminkla. Va, kam jie ima. Tai ju kilniausi siekimai.

Galila buvo motinos, kuomet ji po visu tokiu kančių mirė, bet ji išsivadavo nuo baisnesniu kančių — masiniu žudymu, kur likusieji jos sūnus ir dukros gal tapo aukomis. Gal kenčia bada ir šalti, o gal dar baisnesniu dalyku, kuriu mes nei išivaizduoti negalim.

Kiek mūsų motinu bus po kryžiumi suklypusiu šio karo audrai pražūsus — sunku pasakyti. Daugeli iš ju karo audra nušlavė kartu su vaikais. Kurios pasiliko gyvos, lauks ir retai kuri sulauks grįžtanti vaika i namus.

Valerija Valsiunienė.

MOTINA

Bėga dienos, valandėlės,
Greit pravydamos metas —
Stai, ant ranku motinėlės
Kryžščia kūdikis gražus,

Mažas kūdikis, menkutis,
Tik raminesi prie jos:
Jam taip gera kartu būti
Prie motutės mylimos!

Myli motina vaikelį,
Myli ja karštai ir jis:
Glandžiasi prie jos, kiek gali,
Rodos, tuoj ka pasakya.

Motina ir Sūnus

MANO MOČIUTEI

Motin, motinėle, močiute! Koks džiaugsmas apsupta mano širdi, kuomet ištarus viena iš tu žodžių, gauni švelnų, malonų ir gaivinanti jos atsiliepiama.

Dar neradau pasaulyje ir gal nerasiu nieko brangesnio, palyginus su mano močiute, nes ji turi savo širdy kaip ir visos motinos, nematoma meilės šaltini, iš kurio ji mane moko semti gyvenimo medžiaga ir ja teisingai vartoti. Už visas jos pastangas dėl mano laimės ir gerovės, greičiausia, kad niekad tinkamai neatsilyginsiu, nes pralietos ašaros ir pergyventi vargai, neturi kainos.

Pagalvojes apie ana sunkia našta, kuria tu miela motinėle turėjai pernešti, kuomet mane atnešei į šį pasaulį ir iki išmokau tiesiai užsirišti kaklaraisti, jaučiu savyje, lyg tai mano kūnas staigiai išlindęs iš pirties, pasineria sniego pusnyse.

Oi tu motule, širdėle mano!

Kiek saldžiu naktelių prasėdėjai prie savo kūdikio, ar ji nešiodama ant savo baltųjų rankų, ar karštai glaudama prie savo širdies, ar teikdama jam savo atidengtos krutinės "medu", ar jautriai nuniuodama melodingas ir žavinčias daineles. Kiek kartu, geltonas ir skaisčius tingynis mėnulis, pasigallėdama, taves, atsiuždavo tau kelis šviesos spindulius, kad testum ta humanistini darba, kuri nusistatėi išpildyti.

O kuomet aštrus vėjas linguodavo šiaudini lušnos stoga ir barbendavo i duris; kuomet antrieji langu stiklai būdavo aptraukti sniegu o virš langu kabėdavo stikliniai ledo gabaliukai, tu prie mažos ir rūkstančios žibalo lempos, švelniai supdavai kūdikį ir tik kai ji subūdavo saldus miegas, padėdavo.

ji ir rūpestingai pasos baltą lopelį, atsargiai apkloščius ir karštai pabučiavus, tik tada atsitraukdavai ieškoti poilsio.

Koki džiaugsmas turėdavai, kuomet aš pradėjau vaikščioti ir koks didelis skausmas surakindavo tavo širdi, kai aš sugriudavau ir susižeisdavau.

Tavo praeitis motule praslinko tarp darbo ir ašaru, tarp vargo ir džiaugsmo. Visos tavo jaunystės dienos buvo sukauptos pasiaukėjimui dėl vaiku, kurie nors tik stoja ant to plataus lauko kuriame teks kovoti su gyvenimo neprielankumais. Ir kad šitame be ribų kovos lauke tavo sūnūs nepaklystu, tu itekialai jiems laimės žemėlapi ir rūpestingai, nieko nesigallėdama mokinau ji pažinti.

Už visas tavo vargus ir darbus, kuriuos dėl manes esi pakėlus, šitoj "Motinos Dienoj" noriu nors tai pareikšti, ka mano širdis tokiame momente diktuoja:

"Kol neužges mano krutinėj gyvenimo šviesa, iki tol taves neužmiršiu. Visuomet mylėjau ir mylėsiu kuo karščiau, o mano siela sergės tavo malonu

ir linksma atvažda visur ir visuomet.

Ir kuomet metai pradės spausti tavo baltus pečius ir tavo sengalvėlė pasipuoš sidabro plaukais, tada aš tave sergėsiu ir globosiu, kaip tu mane saugojai kuomet buvau mažas. Jeigu man jaunystėj nieko netruko, tavo senatvėj taipgi nieko nestigs.

Tūkstanti kartu tau dėkoju, miela močiute, nes tu mane užauginau sveika ir dikta vyra, nustatėi mano gyvenimo keliui gaires, lyg didis šviesos fakilas nuolat švieti ir gaivini mano dar nepatyrusius žingsnius, bežengiant man i ateiti. Tu išmokei atskirti gera nuo blogo, parodėi tikrajį pasaulio vieda, kad lengviau nugalėčiau gyvenimo neprielankumus ir laimėčiau laiminga ateiti.

Tu igyvendinau mano širdyje meile Dievui ir išmokei Tėvyne mylėti, gerbti jos geradarius ir kovoti už jos Nepriklausomybę.

Amžiais, visur ir visiems tebūna kilnus, brangus, vienintelis ir šventas vardas:

Motina.

P. T.

Alė Sidabraitė

MOTINAI

Kai, motule, liūliavai mažute,
Supėsi palangėj jurginai,
Danguje kuždėjosi žvaigždutės,
Klevo lapai tau pritarėdavo švelniai.

Ar tikėjaisi tada, brangioji,
Kad paliksim gimta kiema ir klevus,
Kad iš labdaringu ranku duona
sveitimoji.

Nors balčiausia, ir karti ji, ir sprang
mu ns bus?

Motin, motin, kai supėi mažute,
Kai prie vygės tylią daina niūnialai,
O už langų rūstūs vėjai pūtė,
Blaškėsi apnuoginti klevai, —

Ar tikėjaisi, kad, kryžkelėj suklypus,
Kai tarsys man vėjai palaidas kasas,
Veltui tavo varda šauks, išbale lūpos,
Kas atleis man, kas padės man be
taves?

Motin, motin, kai migdėi mažyte,
Pasikvietusi i talka daina ir žvaigždės,
Netikėjai, kad benamiais teks bastytis
Svetimuos kalnuos po svetimas girias.

O namie palangiais gal žydės alyvos,
Rudenioj vėl gelsva rūba klevas mes,
Tylliai kryžkelėj medinis rymos Dievas,
Tik nebus ten, motin, nei taves, nebus
ten nei manes.

Bet širdis nuklys drauge su vėjais,
Zais su klevo lapais, vystančiais
žiedais,
Ir vaidensis mum jog vėl namo
parėjom,
I būtusias grįzome dienas.

Vilniaus Aušros Vartu Sv. Panelė Marija

Sveika Marija, Motina Dievo

(Giesmė giedama po gegužinių pamaldų)

1 Sveika Marija, Dievo Motina,
Kaip saulė šviesi, kaip dvasia gryna,
Teikis atminti mus savo širdyje,
Melsk už mus Dieva, sveika Marija!

2 Pana skaisčiausia, nuo kaltės
laisva,
Saugok ligoje, šelpk sopuluose,
Tu kvepiančioji Dausu Lelija,
Duok sveika ora, sveika Marija!

3 Kuri ant žemės Jėzu penėjai,
Viešpati savo ir Sutvėrėja,
Laukus palaimink mūsų šalyje,
Gink mus nuo bado, sveika Marija!

4 Tu, kuri mirtį Sūnaus regėjai,
Ašaras graudžias po kryžium liejai,
Per tavo kančia ir kalavija
Duok mums kantrybės, sveika Marija!

5 Panele šventa, pilna malonės,
Vienybė platink, sutalkink žmones,
Naikink rūstybe mūsų širdyje,
Suteik ramybę, sveika Marija!

6 Motina šventa ir nekaičiausia,
Duok nekaltybės dora brangiausia,
Dildyk širdyse pikto vergija,
Duok Dievo meilės, sveika Marija!

7 O Karaliene visu šventuju,
Išgirk meldima žmonių kaltuju,
Neduoak mums žūti baisioj ugnyje,
Nuvesk i dangų, sveika Marija!

TAMSŪS KAIP NAKTIS IR
ŠALTI KAIP LEDAS TIE
NAMAI, KURIE NETURI

MOTINOS

MYLĖK

Kuris jūsų atsimindamas savosios motinos švelnuma neįtamt būtinai reikalo kalbėti apie ją?

Dėlko tas reikalas? Ogi iš dėkingumo veržiasi iš mūsų širdies posakiai: mano motina gera, mano motina šventa, mano motina už visas kitas geriausia.

Tai dėkingumo šauksmas lyg jautrios širdies kvėptelėjimas.

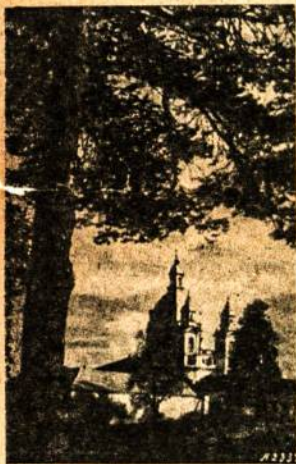
Tai dėkingumo šauksmas, lyg jautrios yra gera; tačiau yra viena, kurios gerumas praneša tavosios motinėšės geruma. Pastaroji vadinasi Marija.

Tavo motinėšė yra šventa, bet yra dar viena šventesnė, nes pats Dievas ją padarė savo Dangaus Karaliene: ji yra Marija.

Mūsų motina gali būt gerėlesnė už visas kitas, bet geresnė gerėlesniųjų yra Marija.

Reikia jau geriau pažinti, kad būtų galima geriau mylėti. Bet jūs man pasakykit: Visas pasaulis ja pažįsta ir visi jos globos šaukiasi. Nežinau kuo būdu aš galu padidinti jos garbę.

Bet jūs nežinote, kad tūkstančiai krikščionių, užmiršta jos galtinguma ir, nemastydami, savo abejingumu, paneigia jos nuopelnus.

Graži ir visais atvillgiais idomi Marijos Pažaislyje, šventovė, kurios užvėjęje darbuojasi Sesers Kazimierietės

Stebuklingas Šv. Panelės paveikslas Pažaislio šventovėje.

Na, ir tu pats, ar jau esi taip tikras, kad žinai jog viska Marija padarytu, jei tu mokėtum jos paprašyti?

Stai, kaip vienos Liurdo rašytojas pateikia galtingumo Motina ta valanda, kurioje, prie stebuklingosios uolos, visas pasaulis tiria jos gerumą.

Pimr visko, girdėdama karštus žemės balsus — Ji nusišypso.

Tylios maldos, Sveika Marija šnabzdės, balsu kalbamos maldos, pajudina ir labiau atveria jos jautria širdį.

Tada ji tiesia rankas i savo Sūnu prašytu malonių išgauti, iš neišsibagliamo šaltinio paguodės pasemti, sveikatos, kurios jos sūnūs ir dukros prašo.

Po to, ji nuleidžia rankas žemyn ir paskleidžia malones, lyg dangiška rasa.

Tai gi reikalinga pažinti Marija, kad paskui galėtum mylėti.

Pažinti kaip melle visuomet pasirošusia, nes ji niekuomet neatsispiria pasitikėjimo šauksmams.

Kaip galinga pagalba, nes ji stebuklus daro.

Kaip atidžia motina, nes mažiausias suvartojimas paličia jos ausis, nuaidi jos širdyje.

Tačiau šv. Panelė, mėginama mūsų tikėjima, trokšdama mūsų gyvesnio pasitikėjimo, didesnės mūsų meilės,

MARIJA...

Kun. J. Tadarauškas
(Teol. lic.)

BRETONĖS TIKEJIMAS

kartkartėmis nepasiskubina mūsų išklausti.

Būkime kantrūs ir tada ir atsiminkime, kad maldos valanda, tariamai neišklausyta, yra akimirka, kurioje je nusišypso. Mokėkime stebėti jos šypseną.

Keletas metu atgal, viena bretonė atkeliavo i Liurda, atsigabendama savo susirgusiu sūnu, kuri troško matyt išgijusi, kad tuo būdu atverstu savo netikėli vyra.

Jai grįžtant iš Liurdo, sūnus dar labiau sirguliovo, o jos vyras dar nedoresnis pasidares.

— Aš keliausiu kiekviena meta, tarė sau, ir nepavargsiu kol šv. Panelė mano maldų neišklausys.

Paskui ji taip kalbėjo Marijai: "Mano Motina, aš žinau, kad tu mane girdėjai, bet nežinau, kodėl mano prašymo neišklausai. Aš sugrišiu prie tavo grotos ir ši karta pėkštute, kad mano

kelionė, kaip maldininkės, būtų nuopelningsnė, kad prieš mano maldos galia negalėtumei atsispirti".

Ji iškeliavo ir ėjo šešiasdesimt dienų. Pailsus, žaizdotomis kojomis, išvargusiu ir karščiuojančiu kūnu, bet stipria dvasia, pasiekė grota ir čia, išliedama savo širdgėla, pilna vilties ir pasitikėjimo, kalbėjo.

— Stai aš vėl pas Tave. Aš mirštu iš nuovargio, mano kūnas pilnas žaizdų, tačiau aš esu gerai nusiteikęs ir villuosi: Tu ši karta turi mane išklausti. Bet jei atsakysi man ta malone, užtikrinu, kad kitamet vėl pasimatysime, Aš kitamet sugrišiu, pavyzdžiui keliaklupsčia, ir, jei numirsiu kelionėje, tai bus dėl Tavo kaltės; tačiau aš Tave tolygiai šlovinsiu. Ak, juk tu esi motinu Motina!

Maždaug po dviejų mėnesių ji grizo. Ant pirkelės slenkščio jau dvi savaitės kaip laukė jos vyras, dažnai žvalgdamasis i vieškelį. Sutikęs, išskėtė savo rankas ir savo ašaromis plovė moteriškės dulkėta veidui, kuri alpėjo iš nuovargio.

— Mūsų sūnų, jau penkiolika dienų kaip mirė, tarė jis pasikukčiodamas.

Bretonė išsitiesė.

— O tu? Kaip su tavo siela?

— Aš apgallėjau mano nuodėmes ir sugrižau prie Dievo.

— Tada, sušuko vargšė moteriškė klaupdama prie savo sūnaus lovelės, kurioje jis mirė, tada: Ne De profundis — Iš gilumo... bet Magnificat — Mano siela garbina Viešpatį.

Liurde Marija, taip sakant, realiai pasirošė. Tėn ji triumfuoja tarp žmonių aplaustu iš viso pasaulio jos malonių maldautu.

Bet ypatingai: Ji klauso žmonių ašmanu,

Ji išklauso maldų,

Ji gydo ligonius.

Turime ir Lietuvoje didelių ir garsių Marijos šventovių: Siluva, Pažaislis, Vilnius... Gerieji skaitytojai, sudarykite savo šeimose nedideles Marijos šventoves, kur aidėtu bent per gegužės mėnesį, Marijos mėnesį, gegužinės pamaldos, gegužinių pamaldų aida. Puoškite Marijos paveikslus, altorius, o ypač savo širdis, kad tuo būdu bent kiek panašėtume i Nekaltai Pradėta šv. Panelė.

Siluva. — Čia, prie Marijos kojų, ivyko skaitlingi suvažiavimai. Vyras pasiaukojė Marijai pasižadėdami prikelti doriniai puolančia Lietuva; moters įliekojo būdu kaip sukriščiointi šelmyna ir ja pakelti; jaunimas-pagalbos ir palaimos dideliems žygiams.

St. Devenis

Per Anksti Jie Mus Paliko

Sios žiemos pradžioje suėjo 60 metų, kai gimė Pranas Dovydaitis, Vytauto Didžiojo universiteto profesorius, mokslininkas, visuomenininkas, kultūrininkas ir daugelio kitu sričių nepakeičiamas darbininkas. Žiemai baigiantis, ankstyvo pavasario dienomis, suelina penkeri metai nuo Dr. Prano Dielininkaičio mirties. Abu suaktuvininkai per anksti atsisakė iš mūsų tarpo.

Profesorius Pranas Dovydaitis

Profesorius Pranas Dovydaitis ilgiau paliks gyvas mūsų atmintyje, negu kuris kitas garsus mokslo, visuomenės ar politikos vyras. Ji atsimins nepriklausomos Lietuvos mokslivis, studentas, darbininkas, ūkininkas. Visiems jis buvo artimas, savas, su visais mokoje rasti tinkama kalba. Jis mokėjo supausti kitus ir kiti ji suprato.

Gruodžio mėn. profesorius turėjo mirties 60 metų sukaktį. Nežinom, ar profesorius Pranas Dovydaitis sulaukė šios sukakties, sunkiai vargdamas Sibiro pusnyuose, ar jis jau gulėjo po žeme, kai išaušo šešiasdešimtoji jo gimimo diena. Gal būt, kad tik mes, gyvieji, jo sukaktį prisimenam, o jam ji nebereikalinga. Sibiras ne iškilmu ir poilsio, bet mirties vieta.

Profesoriu atėjūnai i šiaure išvėžė 1941 m. birželio mėn., didžiojo lietuvių tautos naikinimo dienomis. Ir nuo tos dienos apie profesoriu niekas negirdėjo nė jokio gando.

Profesoriu Prana Dovydaiti palyginti su kuriuo nors kitu žmogumi ne tik labai sunku, bet ir negalima. Jis originalus ir visiškai savitas. Neišsenkanti energija, visapusiškas daugelio mokslu

pažinimas ir nusimanymas kasdieninio gyvenimo reikaluose jam leido daug dirbti ir labai daug nudirbti. Jo ryškūs pėdsakai paliko visose srityse.

Su Prano Dovydaičio vardu tampriai rįšasi ateitininku sąjūdžio pradžia. Jo laiku studentija buvo užsikrėtusi ateistine mintimi. Mokytas žmogus ne arčiau, bet tolu nuo Dievo. Si mada vyravo visuose Rusijos universitetuose. Pr. Dovydaitis išėjo prieš srove. Jis pasirinko kita kelia — pasišovė grąžinti religija i gyvenima. Kai 1910 m. laisvamaniškoji "Aušrinė" neldėjo stud. Pr. Dovydaičio straipsnio apie religijos elemento reikmės žmogaus gyvenime, šitas Maskvos universiteto studentas savo nora ivykė, išleisdamas "Ateiti". Tuo metu A. Jakštas-Dambruskas leido literatūros ir kul-

tūros žurnala "Draugija". Stud. Pr. Dovydaitis, pasitares su A. Jakštu-Dambrasku, kaip "Draugijos" prieda 1911 metais išleido katalikams moksliviams skirta laikraštis "Ateiti". Tai buvo sėkminga pradžia plačiai išbuojusiam ateitininku sąjūdžiui. Nuo šito sąjūdžio Pr. Dovydaitis niekada nebe pasitraukė. Nepaprastai daug dėmesio jis skyrė moksliviu ateitininku veiklai. Lankė gimnazijas, skaitė paskaitas moksliviuose visada ir visur žadino ir stiprino religini pradą. Vasaros atostogu metu prof. Pr. Dovydaitis organizavo "Gamtos Draugo" ekskursijas. Jo pastangomis ir lėšomis prie "Ateities" žurnalo pradėjo eiti populiarius gamtos mokslu priedas "Gamtos Draugas".

Niekada prof. Pr. Dovydaitis nepamiršo studentu. Nesutikdavai jo studentu korporacijų baliuose, bet visada matydavai studentu pamaldose, stud. ateitininku švenčiu posėdžiuose. O kas suskai'ys kiek jis studentams yra skaitęs paskaitu ir paskaitėliu.

(puls. 4)

SPINDULIAI

Labai artimas prof. Pr. Dovydaitis buvo ir darbininkams. Gal pirmasis iš profesoriu pradėjo domėtis jų gyvenimu, juos organizavo, skaitė paskaitas ir buvo vienas iš pirmųjų vadų krikščionių darbininkų sąjūdyje. Saviraštas "Darbininkas" ilga taika ejo su jo parašu. Nesvetimas profesorius ir ūkininko gyvenimas. Mėgo kaima ir jo žmones.

Prof. Pr. Dovydaitis nepailstamas spaudos darbininkas. Ji matome "Viltje", jis redaguoja "Ateiti", "Lietuvos Mokykla", "Naująja Vaidilute", "Kosmos", "Logos" ir "Soter" žurnalus. Ne vieno iš šių žurnaliu jis yra sumanytojas, steigėjas ir pagrindinis bendradarbis. Prof. Prana Dovydaitis randame "Lietuviškosios Enciklopedijos" redaktoriu tarpe.

Viename studentu leidinyje prof. Pr. Dovydaitis taip aptariamas:

"Per anksti ir prieš savo valia Pranas Dovydaitis — jau istorijos žmogus. Galimas daiktas, kad ir ten, toje "nežinomoj šaly", jis gyvenimo likuti praėjo ne be pėdsakų. Tokis jau jis yra — jo prigimtis pritaikyta sunkumams pakelti ir kitus sykiu su savim moraliai kelti. Bet Lietuvai jo tiesioginė veikmė jau pasibaigusi. Jau dabar galime konstatuoti, kad su jo vardu neidentifikuojami yra susiję Lietuvos inteligentijos religinis atgimimas, kaip tautinis atgimimas žymimas Basanavičiaus, o laisvamanybės užuomazga — Šliupo vardu.

Lietuvos asmenybiu eilėje Dovydaitis, galimas daiktas, užims tokio tipo vieta, kaip Strazdelis, kaip Katelė, tai yra žmonės savo asmenybeje iki aukšto laipsnio sutelkę intelektualini, dvasini savo epochos turinį, o savo formomis, savo gyvenimo būdu, išlikę liaudies valkai, muzikai."

Kaip Lietuvos nepriklausom, bėsi paskeblimo akto dalyvis, prof. Pr. Dovydaitis buvo gaves gabaliuka žemės,

kur vis daugiau ir daugiau dienu praleisdavo. Lietuvai netekus nepriklausomybės, iš universiteto buvo atleistas, kaip netinkamas, atsilikęs. Ne tik svetimieji atėjūnai, bet kai kurie ir savieji žmonės iš jo didelio nuosirdaus darbo pašalpai juokėsi. Išvažiavo profesorius ir kaima, ir savo ūki, bet ramybės ir ten nerado. 1941 m. birželio mėn. nakti pasirodė neprašyti "svėčiai", profesoriu su visa šeima pakrovė i sunkvežimi, o paskui su dešimtimis tūkstančių tautiečių užkaltauose vagonuose išvežė i tolima ir baisia šiaure nežinomam likimui.

Nebėra vilties profesoriu šioje žemėje pamatyti, jei jis dar ir gyvas būtų. Iš Sibiro niekas negrižta. Bet greičiausia jo ir gyvuju tarpe jau nebėra.

Dr. Pranas Dielininkaitis

Modernus mūsų dienu visuomenininkas, nepamainomas organizatorius, didelio išmokslinimo ir tolerancijos vyras, visad kupinas gražiausio entuziazmo, pilnas naujaušiu sumanymu, gerbias kitus ir kitu gerbiamas. Dr. Pranas Dielininkaitis pačiame jėgu tvirtume ir pačiame reikalingiausiame laikotarpyje per anksti mūs paliko. Labai per anksti, nes mirė eidamas tik keturiasdešimtuosius metus.

Pavergėjai norėjo jį sunaikinti kalėjime; buvo neutaistas, bet ju norai nevyko. Nepalaužtam ir nenukankintam Dr. Pr. Dielininkaitiui pavyko išėiti i laisve ir toliau tęsti didįjaia veikla savajam kraštui ir jo žmonėms. Bet likimas buvo skaudus ir negaltingas. Laisvėje neišgyveno nė vieneriu metu. 1942 m. balandžio mėn. Dr. Pr. Dielininkaitis mirė.

Nelengva Dr. Prano Dielininkaitiui darbus apidūdinti keliais žodžiais. Jau nystėje buvo mokytojas. Karta viename susirinkime jį pastebėjo M. Krupavičius. Krupavičiui patiko Dielininkaitis, numatė jame gildinčius kito-

kių gabumus ir jam nuosirdžiai patarė kito darbo griebtis.

— Neik, broli, — pedagogos. Tau priktiku politika, — pasakė jaunam mokytojui tuo metu jau plačiai išgarsėjęs Mykolas Krupavičius. Sis patarimas Dielininkaiti paveikė. Jis surado savo pašaukima.

1924 m. Pranas Dielininkaitis istoje i Kauno universiteta ir stroplai studijavo sociologija. Baiges Kauno universiteta išvyko gilinti studiju i garsu orbonos universiteta, kur praleido penkerius metus. 1933 m. grizo i Lietuva, parsiveždamas daktaro laipsni už išsamu veikala "Valstybė ir mokykla".

Jaunas daktaras buvo pakviestas i Kauno universiteta valstybės mokslu ir sociologijos dėstyti. Nespėjęs nė atsikvėpti, Dr. Pranas Dielininkaitis visa širdimi pasinėrė i kultūrine ir visuomenine veiklė. Buvo išrinktas pirminku. Pax Romana kongrese jis ikopė i pirmoju vicepirminku posta. 1936 m. kartu su kitais jaunaisiais katalikais entuziastais organizavo naująjį sąjūdį, kurs pradėjo leisti XX "Amžiaus" dienraštį. Visa laika, iki "XX Amžius" buvo uždarytas, Dr. Pr. Dielininkaitis buvo jo redakcinio kolektyvo narys.

Atskirai paminėtina Dr. Dielininkaitiui veikla darbininku tarpe. Jis rūpinosi labiausiai užmirštu žmogumi. Ejo i fabrikus, skaitė darbininkams paskaitas, lankė ju butus, kovojó už ju teises. Nuolat Dr. Dielininkaiti sutikdavai Kauno gatvėse besikalbant su darbo žmonėmis. Jis mokėjo pažinti darbo žmogų, mokėjo išvelgti i jo galvoseną ir jį litikinti. Nenuostabu, kad darbininkai Dr. Dielininkaiti karštai mylėjo, brangino, klausė jo žodžio ir juo visiškai pastikėjo. Cia Dr. Dielininkaitiui buvo tikroji darbo sritis. Jo vadovaujamas krikščionių darbininku sąjūdis augo ir augo, nors su svetimuju igulu i Lietuva ivedimu darbo sąlygos ir sunkėjo.

Dr. Pr. Dielininkaitis dalyvavo i politiniame gyvenime. Buvo atkaklus demokratas ir kovojó už demokratinu salygu ivyvendinima. Dalyvavo visuose demokratinu partiju pasitarimuose, kai reikėjo rūpintis sunkėjanciais tėvynės reikalais. Dr. Dielininkaitis politinėje srityje labai gerbė kitu politiniu sroviju nuomone ir artimai bendradarbiavo su M. Slezevičium. Ir kitos politinės grupės Dr. Dielininkaiti patangas vertino, tikėjo ju nuosirdumu ir sugebėjimais.

Atėjo 1940 metai. Svetimo krašto kariuomenė pradėjo mindžioti mūsų žeme ir drumstė ramu gyvenima. Dr. Pr. Dielininkaitis, kurs visada buvo optimistas, tankams per Lietuva riedant su skaudancia širdimi žiūrėjo i nežinoma ateiti.

— Laikykimės — ugningu žodžiu stiprino bendradarbiu vilti.

Dr. Pranas Dielininkaitis tapo pačios pirmosjos areštu bangos auka. 1940 m. liepos mėn. 12 d. nakti buvo suimtas, atskirtas nuo šeimos ir uždarytas i kalėjima. Sunkūs tardymai, grasinimai, nežinomas likimas Dr. Dielininkaiti nepalaužė. Viėna diena jam paskaitė "teismo" sprendima, kad jis nubausstas 8 metams. I "teisma" jis nebuvo nė kviestas. Prasidėjęs karas sutrukė Dr. Dielininkaiti išvežima, ir jis laimingai išėjo i laisve.

Nelaimė nebuvo pasibaigusi. 1942 m. balandžio mėn. Velyku šventėms vyke i Siaulius, persišaldė, susirgo, kalėjime išsvargintas organizmas nebuvo reikiamai atsparus, ir po keliu dienu užmerkė akis.

Dr. Prano Dielininkaiti mirtis sunkiai apekaičiuojamas nuostolis. Jo ugningas žodis, jo skaudrus entuziazmas, jo organizaciniai sugebėjimai ir nauju idėju stradimas ypač būtų naudingas dabar.

Vysk. Dr. Pr. Būčys

ISKILMĖS AVELLANEDOJE IR BORISSOJE

(IS KELIONES ISPUDŽIU)

Rugsėjo 15 d. (1946 m.) buvo sekmdienis ir aš turėjau progos pamatyti Avellanedos ir Buenos Aires lietuvių bažnyčioje ir pramogoje. Lietuviu pamaldoms i bažnyčia prisirinko pilna žmoni. Atvažiavo ir Lietuvos ministris p. dr. K. Grauzinis su žmona ir dukrelėmis. Nuo langu dryksojo žemyn pliatūs kaspiniai. Prieš sumai prasidedant pas kiekviena kaspina atsistojto tie asmens, kurie buvo aukoje lešu vitražams padarydinti. Amerikos kataliku papročiu vitražu šventinimas skaitosi lyg ju krikštas, o aukotojai — krikšto tėvais arba krikšto motinomis. Man teko garbė tuos vitražus pašventinti ir ju aukotojus palaiminti. Salia didžiojo altoriaus buvo Argentinos ir Lietuvos vėliavos. Pašventinamu taip ir vėliavos, palaimindamas ju aukotojus. Po to buvo šv. Mišios ir lietuviškas pamokslas. Per Mišias giedojó šv. Cecilijos choras, kuriame apie 70 giesmininku. Po Mišiu visus nufotografavo vietinis lietuvis fotografas. Nuotaka buvo ypatingai maloni. Jaučiausi stovis tarp lietuviu, ties lietuviška bažnyčia, kad ir toli nuo Lietuvos, ties kur didžiulė upė Parana besiskėsdama virsta La Plata ir iteka i pietini Atlanto vandenyne.

Po pietu apie saulėleida teatro "Roma" salėje užė kaip bičiu avilyje.

Asla ir trys eilės višku buvo pilnos žmoniu. Visi kalbėjo lietuviškai. Programa, kuria tvarkė klebonas kun K. Vengras, sudarė prakalbos ir ivairios dainos, kurias gražiai išplūdė šv. Cecilijos choras. Reikia pastebėti, kad choristės ir choristai buvo vienodai, gražiai ir kukliai apsiņrengę. Pertrauku metu grojo saleziečių auklėtinu dudu orkestras. Tie nelietuviai mandagiai prisidėjo, kad lietuviu programa pagrazintu.

Niekas nesuskaitė, kiek žmoniu dalyvavo šioje Argentinos lietuviu pramogoje. Man žiūrint i žmones salės asloje ir trijose viškose prisiminė Didysis Vilniaus Seimas 1905 m. rudenį: ir salė tokio jau didumo ir žmoniu tiek pat. Tik Avellanedoje nebuvo kalbu apie politika, nė partijos nesiginčiojo, o šv. Cecilijos choras pakaitomis su kalbėtojai vaišino susirinkusiuju širdis ir protus meno grožiu ir vertingomis mintimis.

Savaitė praslinku, rugsėjo 22 d. didelis autobusas sustojó ties marijonu vienuolynu, kuriame aš gyvenau. Jame jau buvo virš 30 lietuviu vyru ir moteru. Buvo nurodyta ir man patogi vieta šalia p. ministerio K. Grauzinio. Buvo šaltokas rytas. Vaziavome pietu linkme. Iš pradziu miesto gatvėmis, paskui platiu ir lygiu cementiniu

plentu i Berissa pas tenykščius lietuviu. Lygumos, abisaliai kelio žali laukai, be mažiausios kalvelės. Tie laukai tokie mažiausios kalvelės. Tie laukai tokie žemi, kad vanduo neturi kur nebėgti, nes tos lygumos nedaug ka aukščiau iškilusios už jūros lygi. Pievose gano si daugybė gyvuliu, kuriuos prižiuri raiti piemens. Vieškelio pakraščiais daugelyje vietu yra tvarkingai prižiūrimi didesni ir mažesni ūkiai su daržais ir sodais. Vienur kitur matosi labai graži ir istaigingu namuku, kuriuose gyvena miesto turtuoliai. Pasitaiko ir labai darbščiai ir sumaniai vedamu ūkiu.

Valanda laiko vaziave, sustojome didokame La Plata mieste, turinčiame 260.000 gyventuju. Jame paminėtina yra nepaprastai didelė ir graži gotiško stiliaus katedra. Ji pradėta statyti prieš 40 su viršum metu. Pamaldos joje jau laikomos, bet ji dar neužbaigta irengti. Siame mieste yra didelis universitetas, kuriam priklauso visa eilė dideliu ir edrviu pastatu. Verta pamatyti taip pat ir didžioji miesto aikštė, apie kuria stovi dideli ir gražūs provincijos valdybos rūmai, minėtoji katedra ir arkivyskupo namai.

Pusvalandi pavažiave dar labiau i pietus pagal tramvajaus linija ir kana-

la, pasiekėme Berissa. Tai dirbtuviu, skerdyku, žiureviu ir darbininku miestas. Gyventuju apie 30.000. Beyeik visi katalikai, bet turi tik viena parapijos bažnyčia ir vienas klebonas aptarnauja visus. Sustojome klebonijoje. Sekmdienio suma buvo skirta lietuviams. Bažnyčia prisirinko pilnutėlė žmoniu. Buvo lietuviškas pamokslas, o iš Avellanedos atvažiavo šv. Cecilijos choras gražiai pagiedojó.

Po Mišiu vietiniu lietuviu Karaliaus Mindaugo Draugija suruošė šveiciams ir apylinkės tautiečiams iškilmingus pietus, kuriuose dalyvavo taip pat ir dirbtuviu bei provincijos valdybos atstovai. Pasirodė, kad čionai dirbtuviu savininkai labai rūpestingai atsižvelgia i savo darbininku reikalus. Salia milžiniškuju skerdyku yra didelis plotas, kuriame jau įpusėta namu statyba darbininku sueigos, darbininku vaikams praleisti diena, darbininkėms moterims polsio vietos ir t. t.

Berissos lietuviu labai gerai sugyvena su to miesto ukrainiečiais, kurie ten turi savo kalba mokykla, seseliu vienuolyna su naujokynu ir katalikiška Rytu apeigu koplyčia. Ja aptarnauja vienas tu pačiu apeigu kunigas. Man teko toje koplyčioje dalyvauti Svė. Sakramento garbinimo apeigoje.

NEGESTANTIEJI ŽIBURIAI

Arkivyskupas J. Matulevičius

Giliu pagarbos jausmu lydime mūsų Tautos vadus, kovojančius prieš žiauriausią priespaudą Tėvynėje, tremtyje ir visam pasauli. Yra vadu, kuriu gyvuju tarpe nebeturime. Jie atsiskyrė, bet liko ju vienokio ar kitokio darbo, ju iškovotu pragiedriulių palikimas, liko ju tauriuju asmenybiu spinduliavimas, šviečias tamsiam kely palikuoniams. Neveltui Dr. Vincas Kudirka parašė Tautai: "Iš praeties!..."

Gimes 1871. IV. 13 d. prie Marijampolės aštuntu kūdikiu šeimoj, anksti lieka visišką našlaitis. Pirmutinį mokyklą—kančios. Pradinė mokykla ir 4 klases vargingose salygose baigia Marijampolėj. Penktoji klasėj būdamas turi padėti knyga ir pasiminti lozoriaus lazdas. Pastrodė pernelyg jauno sunkiu darbu ir netinkamose salygose naktinio mokytojaus—kojose kaulu džiova.

Kiek pasveikęs, pusbrolio ir dėdės globojamas, mokosi Kielcu ir vėliau Varšuvos kunigu seminarijoje. Pavardė kiti sulenkino, bet jaunuolio tautinio nusistatymo pakeisti neįstengė. Klierikas Jurgis liko samoningas lietuvis. Dėl to lotynų kalbos mokytojai jis nepatiko ir stengdavosi išskirti nei paspausti. Tačiau greitai dalyko žinijimu mokins mandagiai jau spustelėdavo mokytoja. Dėl savo tautybės vė-

liau rektoriui Zdzlechowskui pareiškė: "Kuo esu kaltas, kad i pasauli atėjau su gimtaja nuodėme, kuri yra mano lietuviškoji kilmė."

1895 metais tarp triju gabiausių seminarijos kandidatu Petrapilio Dvasinei Akademijai randame ir Matulaiči. Akademijoj per 4 metus tegaudavo aukščiausia pažymi. Kunigu išvestas 1898. XII. 19. Akademija baigė 1899 m. Disertacija "De iure belli et de pace aeterna" (Karo teisė ir amžinoji taika) ivertinta aukščiausiu pažymiu, o teologijos magistro laipsnis suteikiamas pažymint: pirmas su aukščiausiu pagyrimu. Toliau pats sunkiu darbu pelnydamas pragyvenima ir grumdamas su lietuviu studijuojai Sveicarijos Friburge. 1902 m. gauna teologijos daktaro laipsni. Disertacija "Doctrina ressorum de iustitia originali" išleido Herder leidykla.

Baigęs mokslus, jaunas daktaras trumpai vikaravo Kielcu vyskupijoje, kuriai buvo prirašytas, kaimo parapijoj ir profesoriavo Kielcu seminarijoj. Sunki liga paguldo ligoninėn. Iš mirties išgelbsti tik parodytas rūpestingas geradariu dėmesys.

Vargas ir varguomenė jaunam kunigui buvo artimi. Dar labiau su vargais susibičiuliavo, kaip beturtis kunigas sirgdamas Varšuvos pirmiesčio varginguju ligoninėj. Išėjęs iš ligoninės šalia gimnazijos kapeliono pareigu visu nuosirdumu ėmėsi dirbti varguomenės naudai. Leido darbipinkamą laikraštį, kuri užpildydavo daugiausia savo straipsniais. Rengė socialnius kursus ir tt. Panašius kursus vėliau surengė 1909 m. Kaune, išleido darbininku-socialiniais klausimais knygučiu, raše "Vadovu" ir "Draugijai". Atsirado tokiu, kurie jaunaji veikėja palaikė socialistai ir apskundė dvasinei vyresnybei. Bet ji dalyka geriau suprato už skundėjus ir "socialista" pakvietė Petrapilio Dvasinėn Akademijon naujai ikturtai — 1907 m. — visuomenės mokslu katedrai profesorium.

Išmintim, taktu ir profesoriškais gabumais pralenkė daugeli senesniu profesoriu ir buvo paskirtas Akademijos inspektorium, o inspektorai paprastai jau būdavo kandidatai i vyskupus. Kun. dr. J. Matulaičio aukštos vietos nesužavi. Visu nustebimui 1911 m. atsisada profesūros bei inspektūros ir pasiaukioja Marijonu vienuoliijos reikalams, kurios, rusams ivairiais būdais slopinant lietuviu tautini ir religini gyvenima, buvo belikes vienintėlis vyriausias vadovas senukas kun. V. Senkus Marijampolėj.

Kun. dr. J. Matulaičis visa siela ir materialinėmis savo santaupomis atsidėjo marijonu atnaujinimo, perorganizavimo naujoms salygomis, slaptam veikimui pritaikimo darbu, kad naujieji marijonai galėtu tinkamai atsidėti religiniam ir kulturiniam darbu. Galimi pavojai iš rusu pusės atnaujintojo nebaugino. Savo to meto dienorašty jis rašė: "Nejaugi išizdadžys brangiausia ideala, rūdyti kur usiritus ir susitraukus iš baimės? Ne, anaipat! net Turime eiti narsiai ir drasiai prie tiklo kelu, kuri Dievas mums rodo, ten, kur Dievo dvasia mus veda ir skatina eiti i jokias kliūtis neatsivėlgiant, nieko neuoagastaujant. Jei pilni Dievo dvasios būsime, viska turėsimė galutinai apgalėti. Dvasios nė pančiais nieks nesugebės surakinti, nė kalėjime neužkals, ištrėmė nebesulaikys. Ji išsiverš iš visur, pro visur prasimuš. Uždek tik, Viešpatie, mūsų širdis tavo meilės ugnimi". Kun. J. M. giliai buvo ištikines, kad jo pasirinktoji darbo kryptis geriausiai galės pasitarnauti ir Bažnyčiai ir Tautai. Lietuviai katalikai, kada jie visoj pilnuomu gyvens Dieviškojo mokslo dėsniais, tuomet puikiausiai atliks savo visuomenines, tautines pareigas. Si mintis

lydėjo visus tolimesnius kun. J. Matulaičio darbus.

Dėl politiniu aplinkybiu atgimstančiu marijonu židyns turėjo persikelti i Sveicarija. J. Matulaičis lietuviškam judėjime dalyvaudavo grįžęs Suvalkion iš Seminarijos, Akademijos, Petrapilio lietuviu tarpe, ta darba tešė i Sveicarijos Friburgo lietuviškoj "Rūtoje". Iš Sveicarijos su kun. Kudirka, MIC ir kun. J. Kazoku, MIC nuyksta i S. Amerika ir ten isteigia marijonus.

I Lietuva sugrįžo I 18 m. Neilgai trukus Popiežius Benediktas XV paskyrė Vilniaus vyskupu, kuriuo išbuvo nuo 1918. XII. 8. iki 1925. VIII. 4. Ištisu septyneriu vyskupavimo metu Vilniuje kelias, tariant pačiais vyskupu dienoraščio žodžiais, buvo "erškėčiais klotas." Karo audroj Vilnius ėjo iš ranku i rankas. Apie tautinius santykius vyskupas pažymi dienoraštyje: "Baisiausia tautu neapykanta." Lenku kova prieš lietuvi vyskupa, pradėta nuo pat pirmos dienos, kas kart smarkėdama truko iki paskutinei. Jiems nepatiko, kad vyskupas buvo ganytojas taip pat lietuviu ir gudu, nė vien lenku. Vyskupas vadovaudamasis jautriu krikščionišku teisingumu ir anksčiau pirmas pravedęs Zemaičiu ir Seinū vyskupijos kunigams rekolekcijas lietuviškai, pirmasis vyskupas ingreso metu Vilniaus katedroje prabyla i lietuviškai. Vyskupas Jurgis šmeižiamas, puolamas teisingumo sargyboje tautiniuose santykiuose pasiliko ištikimas visa laika. Mažytis pavyzdėlis: kada lenkai Tri-nopolio vyskupo ūkyje esančia skaitlinga lietuviu vaikucias prieglauda norėjo panaikinti, vyskupas griežtai atsakė: "Neleisiu, kad dėl manes nukristu bent viena nekalto kūdikio ašara."

Ben. Rutkūnas

BE MOTULĖS

Išėjo. Nebegrįš motulė,
aš našlaitėlė be vilties.

Man sielvaras krūtine gula,
alpina gedulas nakties.

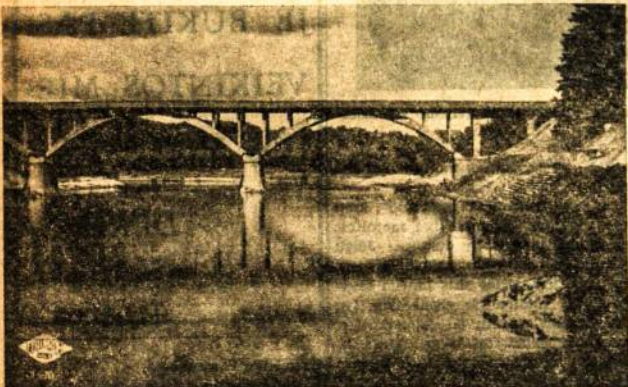
Smilčiu kalne motušė dula,
pasaulis be širdies.
Vai, aplankyk mane, motule,
vidur šaltos nakties!

Meldžiau sietyna ir mėnui,
žvaigždes sužyduusias nakties —
Prikelkit mylima motule
iš juodo kapo paslapties.

Tyliai atsiliepė mėnulis
ir žvaigždės drebančios nakties:
— Mes akys budinčios motulės
vidur šaltos nakties.

Pavasaris miške

Pavasarišlis atėjo

Padėkime vargstantiems lietuviams Vokietijoje

Aš Arbačiauskienė

MOTINA IR DUKTĖ

Sv. Tėvas Pijus XII gina nuskriaustą tautą reikalus.

Paulis Priekšias.

MOTINĖLĖI

Papuošiū žeme auksu,
Zemčiūgais, gintarėliais,
Ziedeliais iškaišysiu
Aš varda motinėlis.

Aš melle jai prisieksiu
Taip amžina, kaip laikas;
Ir dar pasizadėsiu
Būt geras-geras vaikas.

Dėkosiu aš mamytei,
Kad maža užaugino,
Man daug laimuzės lėmus,
Patį jos nepažino.

Trimitai didi gauskit,
Tegul kas gyvas girdi,
Kad nēr brangesnio perlo
Už motinėš širdi.

— Mama! — tyliai pirma karta.
Krinta žodis jam brangus...
O kiek laimės žodi tarti!
Koks žodis tas gilus!

Spaudžia motina maįtyti
Ir bučiuoja ji karštai
O jos džiaugsmui apsaakyti —
Žodžiū maža čia visai!

St. Smilgytė
Danija, Thisted.

ILGESYS...

Kaip ilgisi laisvės
Sugautas paukštelis,
Taip ir savo brangios Tėvynės,
Ilgisi kiekvienas lietuvis.

Kada išaus skaisčius rytas,
Ir užtekės saulėt maloni,
Tada ir vel atrasim vienas kita
Iš džiaugsmo ir ašara riedės gali.

Praeis dar metai keleri,
Ateis ir mums ta valanda,
Tada mes laimės kupini,
Grįšim i Tėvyne su daina linksma.

Tada vel mes išvysim,
Savo Tėvynės laukus,
Tada vėl vaikšiosim,
Po šalių pievas ir miškus.

Kai artėja Motinos Diena, nejuo-
mis tenka susukaupti ir pamastyti.
Pamastyti apie motina ir jos bran-
giausiąjį turta — kūdikį, apie tikriausią
jį motinos tesinį — dukterį.

Jei kūdikis yra panašus i tėvus, tai
gal dar dažniau duktė i motina. Moti-
na duoda dukteriai savo kūna; ji duoda
jai didelę dalį savo sielos ir charak-
terio; ji iprasmina dukteryje save.
Iprasmina, nes duktė prates jos laiki-
nają dalį (vaikuos ir vaiku vaikuos
gims motinos grožis ir sveikata); duk-
tė prates ir svarbesniąją, amžinąją,
jos dalį — siela. Duktė — motinos te-
sinyr ir savo dukters pradžia. Ir moti-
na, ir jos duktė — tautos tesinyr; nes
tauta miršta nuo svetimu plktu ranku,
bet gimsta tik per savo geras motinas.

Jei motinai neleidžiama pasilikti
savajame krašte, ji išeidama nepalieka
dukters. Pro pavojus ir pro mirtį išne-
ša savo dukterį ant ranku, pridengdama
ja savo kūnu nuo liepsnu, kulku ir
bombu. Išeidama gi duktė ne visada
pasilima motina. Ji skuba pirmiausia
patį nuo pavojų toliau; tai natūralu,
nes užmirštama, kas praėjo, ir žiūrima
i tai, kas ateis. Motina dukteriai yra
praetis; o jos duktė (gal būt, dar joje,
negimusi) yra jos ateitis.

Su kokiū rūpėščių ir kokia melle
motina saugo ta savo i tautos tesinį!
Liesiausia kasni paverčia riebiu. nepa-
kenčiamiausias salygas padaro mažam
padarėliui pakenciamomis, skudura

nenorime tikėti, kad lietuvė, apren-
si dukteri tautiniai drabužiais, paduo-
tu jai savo lūpu piestuka ir mokytu
dažytis...

Girdime, kaip maža mergaitė šaukia
savo broliuka: "Peter, komm!" Kažin,
ar motina taip stroplai moko svetimu
kalbu? — Tai būtų gera. — Ar ji ne-
rūpestingai paleka vaikus šeimnininku
ir kaimynu globoj, o vaikai taip greit
persiima svetimais papročiais ir sve-
tima dvasia. — Tai būtų bloga.

Jei motina išėivijoj nori savo duk-
terį išauginti savo tautai, ji turi bu-
dėti keliskart daugiau. Tėvynėj auklėja
mergaitę, be motinos, gimtoji žemė,
gimtinės dangus, savi žmonės, sava mo-
kykla, sava aplinka ir tradicijos. Išėi-
vijoj motinai niekas nepadeda, tik
trukdo.

Ziūrime i tremtine dukteri, kurios
motina pasiliko Lietuvoje.

— Mane daug kas čia gal patrauktu i
bloga, bet vis sulaiiko motinos prisimi-
nimas. Ka ji man drausdavo tenai,
man yra uždrausta ir čia, nors esu vie-
na ir laisva, — pasisakė viena stu-
dentė.

— Visa, ka aš turiu daryti, daru
taip, lyg mano motina būtų čia, prie
manes, ir man patarinėtu. — pasisakė
kita, kurios motina žuvo pakeliui nuo
bombu.

— Aš elgiuosiu taip, lyg grįžusi turė-
čiau viska papasakoti savo motinai, —

viskai ir jo giminės išgirs ka ka
daugiau apie Lietuva, ar jei ji augins
lietuviu artojo vaikus, savo motinos ir
savo tautos tesini? Jei ir didelė būtų
melle, ar ne didesnė už melle? Uo at-
veju turētu būti pareiga? Kiek teko
matyti lietuvišku nuotaku svetimais
žiedais, vis tai buvo nuotakas tik dėl
žiedu bliilijantu ar dėl naujos tėvynės
platumo. Ir buvo liūdna žitėti i tu
vestuviu eisena, nes tai buvo laidotu-
viu eisena. O argi nenori lietuvaite gy-
venti savo tautai vietoj motinos, ku-
rios, gal jau kapas gimtoj žemėj suplit-
tas arba kaulai svetimose žemėse išbar-
styti?

Daug jaunu motinu yra išėivijoj;
daugelis jaunu dukteru čia išteka, bet
kūdikio nedažna susilaukia. Nesa geru
aplinkybiu, netikri laikai, neaiškūs ry-
tojūs...

Kažin, ar turėjo Lietuvos kaimietė
motina geresni maista ir geresnes ap-
linkybes savo vaikučiu? Ir ar nesusi-
laukdavo vaikučiu mūsų motines išėi-
vijoj pirmojo pasaulinio karo metu?
Kodėl mūsų jaunimas ištroškes gres-
biasi mokslo, kad tik daugiau prisie-
neštu tėvynėn? Kodėl tad jauna lietu-
vė motina nenori parsivežti jau paa-
gintos dukrelės ar sūnau?

Juo ilgiau mastai, juo daugiau klaui-
simu randasi, ir juo margsnis atrodo
mūsų motinu ir dukteru gyvenimas
išėivijoj. Ir vis dėlto, atrodo, daugelis
motinu girdi gimtosios žemės šauksma,
o dukterys ilgisi motinu ir mūsų su
motinos — tėvynės. Mes tikim, jog
lietuvi supranta, kad ne taip svarbu,
kokios partijos gims mūsų padangėj,
kaip svarbu — kokai duktė ir koks
žmogus gims mūsų tėvynėi.

Tūkstantinė minia Romoje, Sv. Petro aikštėje meldžiasi už geresnę žmonijos ateiti

paverčia gražiū drabužėliu... Mes ma-
tome, kaip lietuvė motina rūpestingai
ruošia dukrytę išėivijoj pirmos komu-
nijos; kaip rūpestingai išleidžia ja i
mokykla ir paskui i aukštesniaja; kaip
nėširdžiai moko savo dukteri lietu-
višku tradiciju, lietuvišku mergaitės
kuklumo ir drovumo; kaip dukrytę
pratina pamėgti darba ir daina. Mes
negalime tikėti, kad lietuvė tremtinė
paliktu savo dukra visiems vėjams,
kad, pati nieko neveikdama, laikytu
prie savės ir savo jauna dukrelė trūni-
jimui; kad, pati neapykantos, apkalbu
ir pavydo pilna, mokytu tu paties ir
savo dukterį. Mes netikime, kad lietu-
vė motina išėivijoj mokytu savo
dukrelę svetimu manieru ir svetimos
moralės. Netikime, kad motina ir duk-
tė (vyru i tėvui pasilikus Lietuvoje)
priimtu tuos pačius svečius tame pa-
čiame stovyklos kambary ir varžytusi,
lenktyniautu, konkuruotu viena su
antra dėl ju komplimentu ir mellės. Ir jei

pasakė trečia, kurios motina liko ne-
žinjoj.

Tur būt, nieko nėra gražesnio, kaip
šitoks didelis organinis bei moralinis
ryšys tarp motinos ir dukters. Jeigu
tremtinė lietuvaite — panelė, stude-
ntė — vis turėg prieš akis likusia tėvy-
nėj savo motina ir elgsis taip, lyg
viska grįžus turētu jai papasakoti ir
išgirsti pagyrima, tai ji grįš savo žė-
mėn tyra, be svetimu dulkiu ir be sve-
timo purvo.

Kažin, ar nepagalvoja duktė, kuri
per nakti stovykloj šoka ir per diena
miega, kaip jos motina laika leisdamo
ir kaip dabar, Dievas žino, leidžia? Ir
jeigu čia nėra ratelio nei stakliu, dro-
bės nei adatos, tai kažin, ar nerastu
dukrelė čia knygos ir kai ko gero, kad
ir iš svetimuju, pasimokyti?

Kažin, ar neprisimena tremtinė lietu-
vaite motinos, tekėdama už kitatau-
čio?... Ir kažin, ar daugiau naudos,
antra dėl ju komplimentu ir mellės. Ir jei

BRANGIAUSIOJE
MOTINU DIENOJE
BŪKITE PAS-
VEIKINTOS MIE-
LOS MOTUTĖS

DĖKINGI
VAIKAI

Kur bakužė samanota,
Kurioje gimiau,
Obelis kur angalota,
Ka sode mačiau

Kur upeliai plātūs sraunūs,
Tekanti smagiai,
Kur tos mintys mano jaunos,
Linksmos kaip drugiai.

To bakužė jau supuvo,
Obelies jau nēr
Ir upeliai jau išdžiūvo,
Vargas viens tik bēr...

V. Krėvė

ŠARŪNO MEDŽIOKLĖ

Nuo aukšto kalnu, iš didžiū dvaru, pro vario vartus išėjo garsus kunigaikštis Šarūnas ir žaliaja giria vilku, mešku pamežioti, lokių, briedžių pa-vaikyti, pilku ančiū, baltu gulbiu pa-šaudyti, mikliu kilpnėliu pamiklinti, žirneliu paeiklinti — ir bemedžioda-mas, greifus žvėris bevaikydamas, an-tis, gulbes bešaudydamas, prijėjo aukš-tus barojo dvarus, prijėjo ir nustebo: jo dvarai tai aukšti, o čia dar aukštes-ni; jo dvarai tai plati, ir čia dar pla-tesni. Ir nustebes varė žirgeli ir vario vartelius, papūtė ir raga antviso dva-relio; išėjo bojaras vario vartu atida-ryti, didžio svečio priimti.

Ir atidarė vario vartus, ir ijojo Šarūnas ir didi dvarėli.

— Kieno šitie aukšti dvarai? — klausia kunigaikštis.

— Šitie aukšti dvarai šviesiausias ku-nige, tai mano.

— Nežinojau, negalvojau, kad mano šaly gyvena bajoru, kuriu turtai di-desni nei mano, kuriu dvarai aukštes-ni už mano.

Ir nusėdo kunigaikštis nuo eiklojo žirgelo, ir vedė jį bajoras ir aukštąja klėtele, užgėrė žaliuoju vyneliu. Ir išėjo jauna bajorienė, kaip saulėlė su-žibo, kaip gubelė skersnu žingsniu žengė, kaip karvelis tubuonėlis gražius žodelius kalbėjo, sveikindama ir gerb-dama garsų kunigaikštį Šarūna. Vieno rankoj nežė žalia vyna, kitoj — auk-so taure, ir paslydo jauna kojėlė, ir pralėjo žaliaj vyneli.

— Tai nelaimė dievai sūnčia, blo-sis ženklis mudviem jie duoda, — ir nė ne tiek nušigandusi, kiek didžiai išdusi jaunoji.

— Dvylika metų pragyvenome šituo-se aukštuose dvaruose — nenusiėjo iki šiol vandens lašelės, nenugurėjo duonos gurinėlis, o nū prasilejo ža-liasis vynelis...

— Nebijoki neiko, jaunoji, — tarė Šarūnas žodeli: — neatsitiktu tau ne-laimė, kad ir tiek blogu ženklų regė-tum, kiek giedriam danguj žvaigžde-liu... Kad dangus ant tavęs užgritūtų — ginklais parentumėm, kad žemė po tavim praskirtum — dengtuvais užklo-tumėm, kad visas pasaulis prieš tave pasikeltų — kalavijais apgintumėm...

Tris dienas, tris naktis gėrė, valgė ir uliojo Šarūnas bajoro dvarė. Žalio vy-no dūnojai plaukė, saldaus midulio ežerai stovėjo. Keturta naktele visus miegas numarina. Vos sumigo ir na-miškiai ir svečiai, vos užmerkė švie-sias akis Šarūnas, garsus kunigaikštis, girdi: žadina jį didis balsas:

— Kelkis, Šarūne, negulėk, atsikė-les nelauk, kelk savo tarnus kuo vikriausius, imki kilpines kuo valkiausias, švedritus ginklus, šveitrus kalavijus, žirgelin sėsk, iš šio dvaro joki žaliojo girelėn medžioti.

Pravėrė akis kunigaikštis, manyda-mas, kad tai jį kelia saviejį, bet apsi-daires nieko nepamatė, kaip tik tam-sia naktele. Dar gaideliai negiedojo — kunigaikštis vėl užmigo.

Dar akiu nesumerkė, saldžiuoju mie-geliu nesunūdo, vėl užgirdo didi bal-sa:

— Kelkis, Šarūne, negulėk! Liepk balmoti švius žirgus, iš dvarėlio sku-biai joti, kad nelaimėm nepatektum, veltui neprazūtum.

Atsisėdo kunigaikštis išsitraukė aš-tru kalavija ir prabilo:

— Tegul čia žemė skiriasi, tegul čia Perkūnas daužo, aš nepasitrauksiu, iš šio dvaro neišjosiu, kol šviesi saulėlė užtekė, kol gaili rasa nukris.

Ir taip prabilęs, delnais suplojo, šaukdamas savo drauga kareivi, keldamas iš saldaus miego jaunąjį bajora; liepė ginklus pagaminti, visa dvara apžiūrėti, visus kampus apieškoti, atrasti, kas jį taip žadino, kas kėlė... o pats vėl atsigulė ir saldžiai užmigo. — Kelkis, kunigaikštis, tavo aukšti dva-rai dega.

Pramerkė akis Šarūnas, mato — ke-lia jį draugas kuo tikriausias, rodo ant dangaus gaisrus kuo didžiausius toj pusėj, kur Šarūno dvarai stovėjo.

Soko Šarūnas iš minkšto patalėlio, sėdo ir eiklų žirgeli, jojo nuo aukšto dvaro ir ta puse, kur gaisras ant dan-gaus švytavo. Dar neprijėjo pusės ke-lelio, dar tik išėjo ir žaliaja girele, mato — pragalo sunyko dideli gaisrai, tik žvaigždės giedriam danguj zver-bla, kaip gaili raselė ant žaliuju la-peliu... Nuliūdo didis Šarūnas, puikia galvele nuleido.

— Kol mes čia gėrėm uliojom, priešininkai mūsų dvarus sudegino, draugas ir artimuosius nuvergė... Bet kalavijas dar neatšipo: ka kalaviju pamė — kalaviju atimsiu; kas kardu pirko — kardu tam mokėsiu...

Bet mato, kad jis neturi savo kala-vijo aštriausio: liko jis ant baltu skob-niu didžiam bajoro dvarė. Siuntė Šarūnas kareivi atgal ir didi dvara, kad jam atneštų šveitrujį jo kalavija. Ir sugrižo raitužėlis, ir nerado aukšto dvaru, tik atitiko gilų ežerėli, didi vandenėli. Ir nusigandęs varė žirga at-gal, ir pasivijęs didi Šarūno pulka, papasakojo, pasakė gudžia naujienė.

Netikėjo Šarūnas, šveitrus kala-vijo gailėdamas; žinia netikėdamas, jojo atgal dvaro pamatyti, savo akimi pažiūrėti. Kai prijėjo ta kalna, kur dvarai stovėjo, tai pamatė padaboję gilų ežerėli, didi vandenėli... Tik prie krašto balti skobniai plaukė, ant skobneliu šveitrus kalavijas gulėjo... Taip žuvo jaunasis bajoras ir jo gra-žioji mergelė.

Ne tiek vist gailėjosi didžiū dvaru, kiek jos jaunos, jos skersnu žingsneliu, gelsvuju kasėliu, jaunuju dieneliu.

Tik kas metal vidunakti, kaip pir-mieji gaidžiai gieda, ta naktele, kuria didis dvaras žuvo, šviesus mėnuo švie-čia; baltas miglas kella — vidury ežero jauna mergelė su jaunu berneliu mė-nulio šviesoj žaidžia, baltomis miglo-mis klostos...

Oi, ir gilus gilus tas ežeras, niekas jo dugno nepasiekia. Bet kalitra die-nele, kai vilnelės nemuša, kai šviesi saulėlė šviečia, matyti gilai gilai eže-ro viduje aukšti dvaru bokštai; bet kas ten tada priplaukia, kas ten prisil-ia — iš ten jau nebegrįžta...

Ir vadina žmonės ta ežera "Gil-se"...

K. Bajerčius

Trys keliai

(Apsakymėlis)

Šviesos jose nebuvo. Pro vėp-sančias sienose skylės iš ju vidausėjo biauirus dvokimas. Purvinose ir drėg-nose ju aslose buvo galima išžūrėti

KAI SUGRISI...

Kai sugrįši atgal į Tėvynę
Pulk ant kelių — Jos žeme bučiuok.
Gailia randa Jos suvilgyk krūtinę,
Visi širdi tu Jai atiduok.

Kai sugrįši ir tėvu šalei,
Neb'rasai tankumynu mišku.
Neb'prikirsi Sekminėms berželiu —
Neb'prilausi svirneliui šaku.

Kai sugrįši ir savo gimtinę
Vien griuvėsius tu pilkus rasi.
Suvirpės skausmu širdį krūtinėj
Kai per slenksti griuvėsiu žengsi.

Kai rasi savo kiema pavargęs
Visas džiaugsmas tavyje pranyks,
Vietoj beržo — kaminas apdegęs
Prie varteliu tave pasitik.

Kur gi klevas — šakotas senelis,
Kurs vaišino pavėsiu visus?
Senū obelū tavo sodnely,
Nei paprūdy žilvičiu nebus.

Kur gi dingo bičiulis kaimynas?
Kur gi broliai ir tėvai seni?
Juos gi slepia kalnelio smėlynas
Be karstu ir be kryžiu — savy.

Viskas žiauriai išminta, išvogta,
Tuštama ir neviltingi aplink.
Išniekinta sesė — pajaukia
Verkdama rankas kels dangaus link.

Viskas, viskas žiauriai išduobėta,
Sumaišytas su žeme dangus.
Viskas broliu krauju užlieta,
Audros pasekmiu vaidzas vaisus.

Tai gi griški greičiau į Tėvynę,
Darbas mišino laukia tavęs.
Kurt, statyti, sodinti ir sėti,
Naikint pėdas žiauriuos praieities.

Nauja vaga riekės išvaryti,
Nauja sėkla užsėti laukus,
Naujas jėgas Tėvynėj igyti,
Naujus brėžti kelius ir takus.

Tai skubėk gi ir tėviškės dirva,
Grūdus džiaugsmo ir laimės pasėk.
Ir, kad vėl neišplaktu ju audra,
Neišėdams atydžiai budėk.

Tarp sudegintų sodžiaus griuvėsiu,
Kur tik kamina! juodi stūkosos,
Nauja gužia susukti turėsi,
Prasiant palaimos Tėvo Dangaus.

Atkakliai visas jėgas sukauptes,
Tu turi atstatyti Romuva,
Kad greičiau suskambėtų po laukus
"ALLELIUJA brangi LIETUVA".

Lietuva, artinas toji diena,
Kad išlesys po kovos žiauriuos.
Nebebusi aplaista ir viena,
Tavo sūnūs Tavo oru kvėpuos.

"Tu laisva", džiaugsis dangaus mėlynė,
"Tu laisva" Nemunėlis banguos.
"Tu laisva", mūsų brangi Tėvynė,
"Tu laisva", giriu aidas kartos.

Nebeslėgs Tavo laisvės kapinė,
Tavo Laisve suskambins varpal.
Prisiglaus vėl prie šiltos krūtinės
Laisvos Motinos laisvi vaikai.

Ja — tė.
Kopenhaga, 16 vasario, 1947 m.
Danija

bėsiuolijant apsvaigusius ir be jokios samonės kelevius; kampuose, suver-gtose suterštu šiaudu krūvoje, suvirte šėlo skarmaluoti ištvirkėliai ir šiaip visoki valkatos.

Kurieėjo keliu, taip pat nuo viso-kiu gėralu buvo apsvaige ir virstulia-vo ir visas šalis arba vollojosi išvirte kelio dumble. Kiti mušė vienas kita, užsimose geležines pirštines ant ran-ku arba, pajuode iš pykčio, smaugė vienas kita, pliauskė kuo negražiausius žodžius, kalbėjo kuo biauariausias kal-bas, kelkė, rėkavo arba vogė vienas kitam iš kišenių paskutinius duonos trupinius.

Vyrų akys krauju pasruvusios, rau-donos, veidai mėlynai dėmėti ir žai-zduoti.

Moterų plaukai sutaršyti ir kasos vailluko suveltos. Nuo jaunū mergai-čių galvu rūtos nudraskytos ir su dumbliu sumaišytos. O veidai ju viso-kiais degutais nušepiti, plaukai sutar-šyti ir nusvilinti. Už likusiųju sutar-šytu kasagalėliu kas tik imandydamas tasė ir visas puses ir spiaudė joms tie-siai ir veida.

Šio kelio keleviai, sustodami būre-liais, kalbėjosi savo tarpe gėrgždančiu

balsu, gyrė šio kelio dumblyne, peikė visa, kas gera ir gražu, ir gailėjosi, kad taip trumpa ši ju kelionė, nes tuoj ja turėsia baigti. Bet visa veiduose spindėjo didelis neramumas ir baimė ir nepasitenkinimas savo kelione. Ta-čiau visa tai vienas nuo kito labai slėpė ir apie tai nekalbėjo. Tolumoje, šio kelio gale, buvo matyti niuri tam-suma, pro kuria veržėsi ir aukštybes mėlsvai pilki dūmai, kartais išsinešda-mi ir dideliu ugnies kibirkščiai, kurios buvo lyg krauju aplaistytos.

Šiaubas nukrėtė Jonelio kōna, ma-tant tokias baisybes, ir jis užsiden-gė rankomis savo akis.

Bet neiškentė Jonelis ir dar pažiū-rėjo ir toli ir pamatė, kad tarp tu vis-u triju keliu skersai išsispindami eina kelii keleviai, taku takeliai, kuriais žmo-nės vaikščioja vis šen ir ten: iš pirmo-jo i antrojei ir paskui ir trečiaji, i iš trečiojo ir antrojei i pirmąjį. Vieni eina pamažu, kiti tekini bėga, vieni nusimi-ne ir verkdami, kiti linksmi ir juokau-dami.

Jonelis ilgai žiūrėjo ir nieko nesu-prato.

Ir tik dabar jis atsiminė, kad jį čia (Pusl. 8)

SPINDULIAI

atvedė kažin koks nepažįstamas ponas, kuris turėtų kuo geriausiai visa žinoti.

Apsidairė aplinkui ir pamatė, kad jo užpakalyje stovi tas pats ponas, kuris ji čia atvedė, žiūri į jį ir maloniai šypsosi. Jonelis tuoj su džiaugsmu paklausė:

— Poneli, kas tas per laukas, ta placioji lyguma? Ir tie trys platūs keliai? Ir tie žmonės? Čia visai nepanašu nei į Sauku kalva, per kuria su mamyte į Jurbarką einava, nei į Klišių dvoro laukus. Aš nieko čia negaliu suprasti.

— Taip, Joneli, aš žinojau, kad tu nieko negalėsi suprasti ir todėl nepalikau tavęs vieno. Tas laukas tai yra gyvenimo laukas, arba žemė, kuria tu matei iš aukštybių. Tie žmonės — tai yra žmonės, kurie įvairiais keliais keliauja per žemę trumpa kelione iki amžinybės slenksčio. O tie keliai vadinasi Gyvenimo keliai. Kaip matai, trys keliai yra labai platūs. Vienas, kuris eina tiesiai į rytus, nors atrodo sunkokas eiti ir kietas, bet todėl tie-

sus, švarus, ir neklaidus, o ir eiti juo, iš tikro, visai lengva. Tik reikia gero noro. Tai yra tuarasis gyvenimo kelias, kuriuo visi žmonės turėtų eiti. Šio kelio kairėje pusėje eina dar du platūs keliai, bet šiuo du tikrieji gyvenimo keliai. O vargšai žmoneliai visais trimis eina ir gana.

— O kur gi jie, ponuli, nueis?

— Jie nueis iš šio žemės gyvenimo į kita, amžiną gyvenimą. Visi jie mano, kad rasia ana amžiną gyvenimą kuo laimingiausia, kad ten pasieksia amžiną laimę. Bet daug jų apsigaus: tik tie pasieks ta trokštamą amžiną laimę, kurie eina štai tuo pirmuoju keliu tiesiai į rytus, nes tik jis vienas tėra Laimės arba Išganymo kelias. Tavo motutė irgi tuo Laimės keltuėjo ir todėl ji rado ta amžiną laimę.

— Ar mano mamytė dabar ten nesunku?

— Ne. Ji dabar džiaugiasi su laimingaisiais ir laukia tavęs ateinant.

— O, tad aš tuoj ir eisiu.

(Bus daugiau)

Danijos L'etuviai Džiaugiasi, gavo iš Amerikos Lietuvių Rūbų. Ponas Dr. M. Brakas duoda mažai našlaitei Rūbeliui. Prie maisto sėdi generalinis sekretorius Dipl. ekon. A. S., Toliau stovi atvykę iš Svedijos Kun. Juozas Tadaraukas ir Balfo igaliojinis ponas Natkevičius.

Tremtiniu Immigracija

Iki rugsėjo mėn. 1946 m., 4664 DP's išvietintu ir tremtiniai buvo leisti į Suv. Valstijas pagal prezidento dekretą, nuo gruodžio 22, 1945 m. iki spalio 1. 1946 m. Ta skaičių sudaro įvairios tautos, kurios priėmė tam tikra savo kvotai skaičių išvietintu gyventojų:

Salis	Metinė kvota
Austrija	163
Cekoslovakija	173
Estonija	34
Vokietija	1,425
Vengrija	133
Latvija	112
Lietuva	134
Lenkija	1,679
Romunija	27
USSR	54
Stateless	637
Kiti	28

4664 asmenys viršminėtoje lentelėje buvo leisti į Suv. Valstijas prieš spalio 1 d. 1946 m. pagal prezidento dekretą. Pagal raportą, imigracijos vizos buvo duotos daugeliui kitu, kurie negalėjo atvažiuoti dėl vietų trūkumo ir dėl laivų streiko. Daugelis amerikiečių, piliečių atvažiuavo prieš spalio 14 d. Bet tas skaičius leistųjų neišpasakytai mažas kada rokuojama, kad tarpe 600,000 ir 850,000 žmonių Europoje negalės grįžti į savo šalis. Todėl sekama lentelė pamaginta specialaus komiteto New Yorke, kuri dabar studijuoja visa klausima yra idomi.

Salys, kurios galėtų išleisti joms nuskirta nuošimti išvietintu gyventojų skaičiaus, išpultu sekant:iai:

Salys	Nuošimčiai	gyventojai išvietinti
Argentina	13,909,950	4.5
Australija	7,229,864	2.3
Bolivia	3,533,900	1.1
Brazilija	44,460,000	14.1
Canada	11,506,655	3.6
Chile	5,237,432	1.7
Kolombija	9,523,200	3.0
Prancuzija	38,000,000	12.1
Meksika	20,625,828	6.5
New Zealand	1,681,414	.5
Peru	7,023,111	2.2
Svedija	6,522,827	2.1
Sajunga Piet. Afrikos	10,708,500	3.4
Suv. Valstijos	131,669,275	41.7
Venezuela	3,839,747	1.2
Iš viso	315,421,701	100.0
		850,000

SKELBIMAS!

EDVARDAS PETRAUSKAS, GYV. DABAR VOKIETIJOJ, 13-a SELI-GENSTADT b. WÜRZBURG, LITAUISHES LAGER, IESKO ŽMONOS, GIMINTU BEI PAŽISTAMU.

(Redakcija)

Danijoje, Thisted lagery Lietuvių Penkių skyriu "Vargo" Mokykla. Vidur. Je sėdi tos mokyklos vėdėja P. Čėsnienė, iš šalinu P. Grintalienė ir Kazienė

SVEDIJA

S. m. balandžio mėn. 28 d. iš SVEDIJOS — SÖDERTÄLJE išvažiavo į ARGENTINĄ — BUENOS AIRES labai pavyzdinga, katalikiška, dora, darbšti P. INŽ. ANAT. DICIAUS SEIMA. Po skaudžios tragedijos dukros: VIDOS MARIJOS mirties, Gerasis Dievulis suteikė savo malonę surasti INŽ. ANAT. DICIUI mylimą 75 m. Tėva, apie kuri jau neturėjo daugiau kaip 20 m. jokių žinių. Šūnškos mellės vedamas, P. INŽ. ANAT. DICIUS su žmona ir duktele vyksta į BUENOS AIRES. INŽ. ANAT. DICIUS, būdamas SVEDIJOJE, pasižymėjo savo darbe darbštumu ir kaip labai geras INŽINIERIUS SPECIALISTAS.

"SPINDULIU" REDAKCIJA linki tai gerai šeimynėtei laimingos kelionės, sveikatos ir pasisekimo naujame gyvenime.

"SPINDULIU" REDAKCIJA.

STOCKHOLM

S. m. gegužės mėn. 9 d. išvažiuoja iš SVEDIJOS — STOCKHOLM Med. profesorius Dr. P. KAZLAUSKAS į USA su savo šeima. Profesoriaus Dr. P. Kazlausko išvažiavimas yra nuostolingas ir skaudus visiems lietuviams, likusiems dar SVEDIJOJE, nes jis buvo tas MOTUS MOVENS, kuris nesil-

gallėdamas sveikatos, brangaus laiko, dirbo nenulistamai ta gražu kultūrinai, patriotini darba. JIS visa laika buvo LIETUVIŲ DRAUGIJOS pirmininkas, dirbo taip pat (BALF'o) komitete, rūpinosi ypatingu būdu studentais, moksleiviais ir t.t. Išdydint, linkime laimingos kelionės, geros sveikatės ir nenulistamai dirbti dar uoliau naujame USA gyvenime.

"SPINDULIU" REDAKCIJA.

I SKAITYTOJUS

DAUGELIS SKAITYTOJU NEATSILYGINO UŽ "SPINDULIUS" 1946 metu. Prašau atsilyginti. Galite užsisakyti "SPINDULIUS" ir 1947 metams.

"Spindulin" mėnesinis mokestis: Danijoj dirbantiems 2 kr., nedirbantiems 50 ore, Svedijoje 2 kr.

Redakcija: GÜTGATAN 58 V

Kun. Juozas Tadaraukas.

Atsakomasis redaktorius
GEORG LANDER.

(SVEDAS)